

SUBSIDIESCAN GEMEENTE EEMSDELTA

HET ZONTHERMIE WARMTENET LOPPERSUM

Versie: 1.0
Utrecht, juni 2022

EGEN is part of the PNO Group

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
1.1. Achtergrond	3
1.2. Aanpak	3
1.3. Leeswijzer	4
2. ZONTERMIE WARMTENET LOPPERSUM	5
2.1. Organisatorische aspecten	5
2.2. Technische aspecten	5
2.3. Financiële aspecten	5
2.4. Planningsaspecten	6
3. SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN	7
3.1. Overzicht van relevante subsidies	7
3.2. Slaagkansmatrix	8
4. CONCLUSIES EN ADVIES	18
4.1. Conclusies	18
4.2. Advies en vervolgacties	20
5. BIJLAGEN	21

1. INLEIDING

Dit hoofdstuk omschrijft de achtergrond van het verslag, de aanpak van de scan en de leeswijzer.

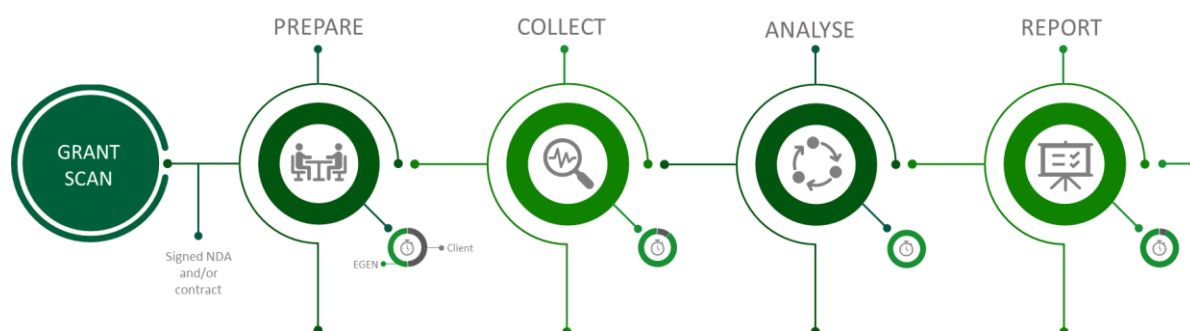
1.1. ACHTERGROND

De gemeente Eemsdelta heeft EGEN verzocht een inventarisatie te maken subsidieregelingen die relevant zijn voor de realisatie van het Zonthermie warmtenet Loppersum. Daarnaast heeft zij gevraagd om daar waar mogelijk te ondersteunen bij het succesvol verwerven van de subsidies voor de geselecteerde regelingen. Het doel van dit rapport is om inzicht te geven in Europese, nationale en regionale subsidiemogelijkheden die kansen bieden voor dit project. In deze rapportage beschrijven wij integraal een selectie van subsidieregelingen en de bevindingen uit de verkregen informatie, identificeren wij aspecten die mogelijk relevant zijn in het licht van beschikbare subsidieregelingen, en leggen wij de link met een aantal regelingen die op voorhand het meest kansrijk lijken.

1.2. AANPAK

Deze rapportage geeft een overzicht van verschillende subsidies en gaat in meer detail in op de relevantie van deze subsidies voor de ondersteuning van het Zonthermie Warmtenet Loppersum. Voor het uitvoeren van de subsidiescan volgt EGEN een bewezen aanpak. In de uitvoering van de scan heeft EGEN verschillende factoren verwerkt voor het bepalen van de meest relevante subsidies. Dit is onder andere EGEN's ervaring met het verkrijgen van subsidies, kennis van de sector, de kennis- en klantendatabase en het veelvuldige contact met subsidieverstrekkers en beleidsmakers. De scope van de subsidiescan is beperkt tot de meeste logische subsidies, de lijst is daarom niet uitputtend. De aanpak is hieronder beschreven.

Deze scan - gericht op de subsidiemogelijkheden van het project - is een momentopname. De scan omschrijft ook hoe en wanneer deze mogelijkheden kunnen worden gebruikt. Omdat het landschap van subsidies constant verandert, moet daar rekening mee gehouden worden bij het lezen van het verslag. Het wordt daarom geadviseerd om de subsidiemogelijkheden regelmatig te updaten.

Voorbereiden: Voorbereidend werk en voorbereidende meeting

- Voorbereidende meeting
- Review van vragen van de klant en project scoping
- Plannen vervolgspraak
- Definitie van benodigde inzet en personen

Verzamelen: Gesprek met belangrijkste personen

- In een online meeting met Menno Visser heeft EGEN relevante informatie over het project verzameld, gefocust op de technische scope, impact, ambitie, tijdslijn, uitgaven, innovatie, etc.
- De gemeente Eemsdelta heeft extra informatie verstuurd over bepaalde onderdelen.

Analyseren: Onderzoeken en matchen van het project omtrent het Zonthermie Warmtenet Loppersum met subsidiemogelijkheden. Inzicht in mogelijke subsidies wordt verkregen door middel van:

- Het onderzoeken van de voorwaarden (beleid, regulering) en de meest geschikte subsidie-instrumenten (EU, regionaal, nationaal, etc.)
- Het onderzoeken van een mogelijke aansluiting van het project bij de financiering op basis van de technische scope van het project.

Rapporteren: Rapporteren van mogelijkheden, tijdslijn en slaagkans. Het presenteren van de resultaten vindt plaats door:

- Het vertalen van wetteksten/beleid naar samenvattingen.
- Het samenvatten van alle belangrijke aspecten van de subsidies (doel, voorwaarden, subsidiepercentage, maximale subsidie, deadline, etc.).
- Het opstellen van een slaagkansmatrix, waarin het project is getoetst aan de hand van de verschillende subsidieregelingen.
- Presentatie van de resultaten en mogelijkheden voor de gemeente Eemsdelta en EGEN om vragen te stellen

1.3. LEESWIJZER

Het rapport is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 worden de kenmerken van het project omtrent de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum beschreven. Hierbij zal worden ingegaan op algemene, organisatorische, technische, financiële en planning gerelateerde aspecten. In hoofdstuk 3 worden verschillende relevante regelingen beschreven, welke focusgebieden deze regelingen hebben en wordt er een integraal overzicht gepresenteerd van relevante kenmerken, zoals subsidiebedrag en aanvraagdeadline. Hierbij wordt er door middel van een 'stoplichtenmodel' voor elk van de regelingen aangegeven hoe deze aansluit bij het project. In hoofdstuk 4 worden de bevindingen samengevat en worden er acties aanbevolen. De bijlage presenteert – in tabelvorm – een gedetailleerde toelichting per regeling.

2. ZONTHERMIE WARMTENET LOPPERSUM

De gemeente Eemsdelta heeft informatie aangeleverd over de ontwikkeling van een Zonthermie Warmtenet in Loppersum. Tijdens een gesprek met Menno Visser (projectleider vanuit de gemeente Eemsdelta) is de aard van het project verder besproken. Tijdens dit gesprek is gezocht naar aspecten die relevant zijn voor subsidietrajecten. In de volgende sectie wordt ingegaan op het project omtrent het Zonthermie Warmtenet Loppersum en worden verschillende aspecten besproken.

De gemeente Eemsdelta richt zich in dit project op de realisatie van een aardgasloos warmtenet in Loppersum voor 59 woningen en 5 utiliteitsgebouwen. Het beoogde effect van het project is het behalen van een netto reductie van CO₂-emissie van ongeveer 311 ton per jaar. Hiernaast wordt er door de realisatie van het project een bijdrage geleverd aan het verminderen van het gebruik van aardgas met de daarmee samenhangende problemen. De hernieuwbare warmte die wordt gebruikt om de wijk te verwarmen zal worden gewonnen door gebruik van Zonthermie.

2.1. ORGANISATORISCHE ASPECTEN

De realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum wordt gefaciliteerd door de gemeente Eemsdelta. De partijen die verder belang hebben in het project zijn de deelnemers van het zonthermie warmtenet, de raads- en collegeleden en ambtenaren van de gemeente Eemsdelta, de inwoners van de gemeente Eemsdelta en samenwerkingsorganisaties. De verschillende stakeholders zijn op verschillende niveaus van belang: voor de gemeentelijke besluitvorming, maar ook in het realiseren van draagvlak.

2.2. TECHNISCHE ASPECTEN

Voor de aanleg van het warmtenet in Loppersum zal er gebruik worden gemaakt van zonthermie door middel van het gebruik van vlakkeplaatcollectoren. De vlakkeplaatcollectoren hebben een hogere economische impact dan de alternatieve vacuumbuiscollectoren. Het ontwerp van de warmtecentrale is gebaseerd op 64 aansluiten en 5.792 GJ/jaar. Dit komt overeen met 193 woningequivalenten (WEQ). Het warmtenet is geschikt tot een temperatuur van 90 °C. De afnemers krijgen water met een temperatuur van ten minste 70°C aangeboden. Indien de temperatuur van het water gelijk of lager is dan 45°C zal er gebruik worden gemaakt van een warmtepomp die de temperatuur naar 70°C brengt waarna het water alsnog geleverd wordt aan het warmtenet.

2.3. FINANCIËLE ASPECTEN

De gemeente Eemsdelta heeft een eerste kostenschatting gemaakt. De kosten voor het Zonthermie Warmtenet Loppersum, bestaande uit de warmtecentrale, het distributienet en aansluitkosten, zijn begroot op € 4.166.000,- Er is uitgegaan van een exploitatieperiode van 30 jaar. Voor woningeigenaren zullen er geen aansluitkosten in rekening worden gebracht, voor niet-woningeigenaren echter wel.

Er zullen ook voorbereiding, projectleiding en advieskosten worden gemaakt. Hiervoor verwacht de gemeente Eemsdelta €340.000,- aan kosten te maken.

2.4. PLANNINGSASPECTEN

De planning is erop gericht om het zonthermie warmtenet begin 2024 operationeel te hebben. In het project omtrent het warmtenet Loppersum worden drie fases onderscheiden.

1. Ontwikkelfase eindigend met een definitief ontwerp
2. Realisatiefase eindigend met een werkend warmtenet
3. Exploitatiefase

Om de risico's te beperken kan het zonthermie warmtenet in delen worden aangelegd. Hierbij kan worden gedacht aan de verdeling in:

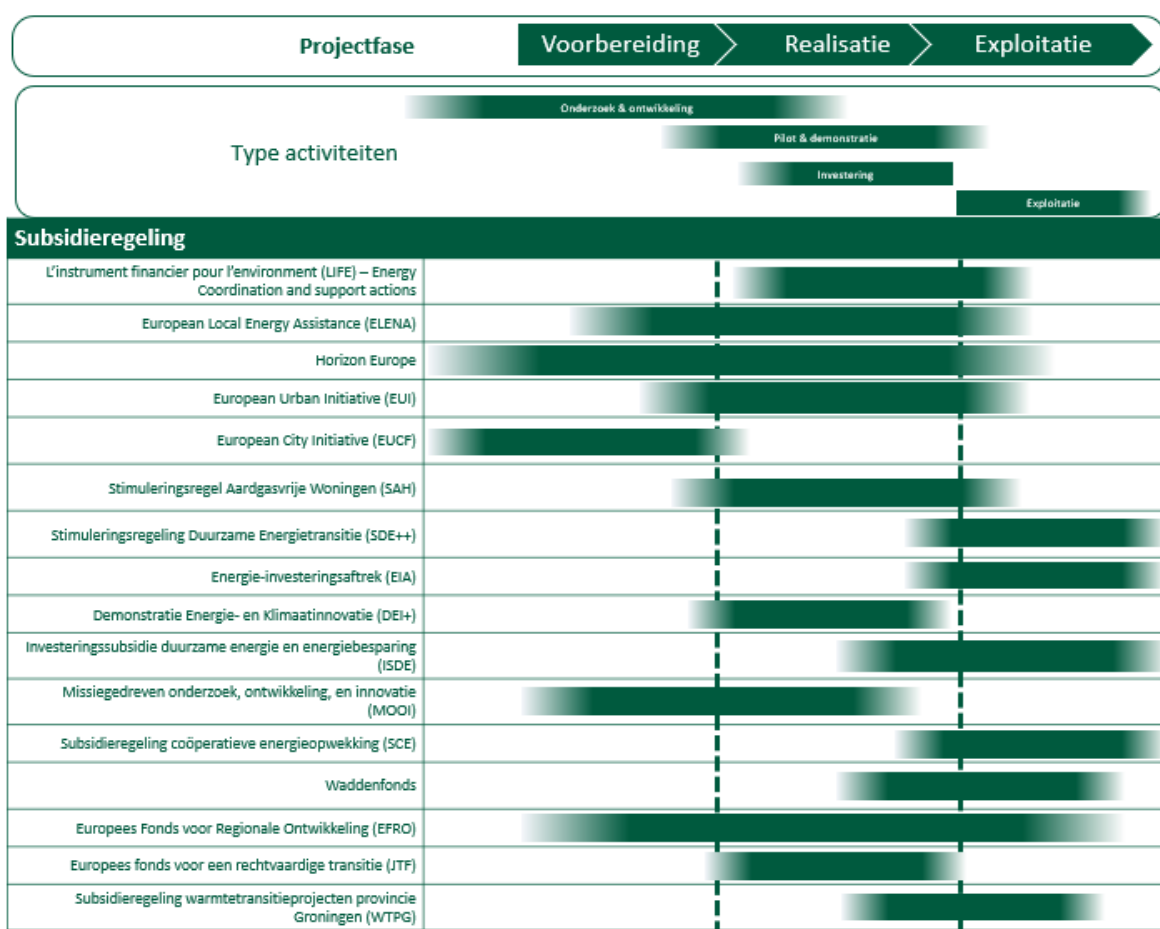
1. De Schoolstraat, gelijktijdig met de vervanging van het riool
2. De gemeentewerf tot aan de Schoolstraat
3. De Molenweg
4. De aanleg van de warmtecentrale.

3. SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de mogelijke relevante subsidies voor het project omtrent de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum.

3.1. OVERZICHT VAN RELEVANTE SUBSIDIES

Gebaseerd op de informatie die we hebben gekregen, hebben we een overzicht gemaakt van beschikbare en relevante subsidies die passen bij het project. We hebben ook rekening gehouden met de scope, tijdslijn, subsidiabele kosten en praktische aspecten zoals de looptijd van de subsidies. Dit heeft geleid tot verschillende Europese, nationale en regionale subsidies die mogelijk relevant zijn. Deze zijn in onderstaand figuur weergegeven.

Elk van deze subsidies heeft haar eigen karakteristieken wat betreft fasering, budget, subsidiabele kosten en praktische aspecten (bijv. voorwaarden). Een kort overzicht per subsidie met daarin een uitleg, de maximale subsidie, het beschikbare budget en de aanvraagperiode is toegevoegd als bijlage. Subsidies die momenteel gesloten of overvraagd zijn, zijn ook meegenomen, omdat deze een repeterend karakter hebben en mogelijk relevant kunnen zijn voor toekomstige projecten van de gemeente Eemsdelta.

3.2. SLAAGKANSMATRIX

De slaagkansmatrix (pagina 10) toont relevantie subsidies voor het project en bevat specifieke kenmerken (o.a. de doelgroep, budget, en de openstellingsperiode). Reeds gesloten/uitgeputte subsidieregelingen zijn toegevoegd gezien deze een repeterend karakter hebben en dan ook relevant kunnen zijn voor (vergelijkbare) warmtenet projecten. Elk van de genoemde regelingen heeft zijn eigen kenmerken in termen van fasering, omvang, tijdlijn, beschikbare budgetten en praktische aspecten zoals de doorlooptijd, voorwaarden en omvang van een aanvraag.

Om de verwachte mate van succes bij het aanvragen van de subsidies te bepalen, hebben we met vier aspecten rekening gehouden: organisatorisch, financieel, technisch, en planning. Deze aspecten zijn belangrijk voor de gemeente Eemdelta om rekening mee te houden, om te zorgen dat de subsidies overeenkomen met de ambitie en strategie van de gemeente. Hieronder worden deze vier aspecten verder toegelicht.

Organisatorische aspecten zijn bijvoorbeeld gerelateerd aan de capaciteiten en ambitie van het bedrijf wat betreft innovatie en duurzame impact. Deze ambitie en strategie bepalen de (intrinsieke) match met mogelijke subsidies. Vanuit het perspectief van de subsidie is het belangrijk rekening te houden met specifieke voorwaarden, zoals samenwerking (wel of niet verplicht), het bijhouden van administratie en het delen van resultaten. Verder kan het aanvragen van een subsidie veel inspanning vragen. Afhankelijk van het type subsidie (bijv. Europees, nationaal of regionaal) verschilt de hoeveelheid documentatie die aangeleverd moet worden in de aanvraag, waarvoor een toegewijd team nodig is binnen de organisatie voor het uitvoeren of ondersteunen van het aanvraagproces.

Financiële aspecten

De wensen vanuit een organisatie moeten in lijn zijn met de financiële aspecten van een mogelijke subsidie. Hierom wordt geadviseerd een kosten-batenafweging. Verder heeft elke subsidie bepaalde financiële voorwaarden, zoals financiële investeringen, voorbereidingstijd en mogelijkheden die overeen moeten komen met de financiële vraag vanuit de organisatie. Een voorbeeld: Europese subsidies bieden enorme (financiële) mogelijkheden voor het verder ontwikkelen van innovatieve ideeën of projecten en om grote milieudoelen te behalen. Echter, Europese subsidies zijn vaak competitief, en er is veel tijd nodig voor voorbereiden van de aanvraag, het voldoen aan voorwaarden en compliance. Aan de andere kant zijn regionale of nationale subsidies minder competitief en vaak toegankelijker, maar is de maximale subsidie vaak lager.

Technische aspecten zijn bijvoorbeeld gerelateerd aan de onderscheidenheid van het project. Over het algemeen zijn er meer mogelijkheden voor subsidie als het gaat om een innovatieve technologie. Deze mate van onderscheiding hangt vooral af van de *Technology Readiness Level* (TRL). Een lagere TRL en een meer (technisch) innovatief project leiden vaak tot hogere financieringspercentages. Bij een hogere TRL is vaak een grote impact van het project nodig om hogere financieringspercentages te krijgen. Hierom zijn zowel de mate van innovatie en de impact van het project (in vergelijking met de *state-of-the-art*) belangrijk bij het succesvol aanvragen van een subsidie.

Planningsaspecten zijn gerelateerd aan de timing van het project. De openstellingsperiode alsook de realisatieperiode van een subsidie-instrument moet in lijn zijn met de beoogde planning van het betreffende project. Subsidie-instrumenten hebben bepaalde aanvraagperiodes (sommige hebben aanvraagprocedure met twee stappen). Het is belangrijk om op tijd de mogelijkheden voor subsidies te identificeren, aangezien het subsidielandschap zo snel verandert.

Onderstaand stoplichtenmodel geeft een indicatie van de slaagkans van het aanvragen van verschillende subsidies:

	<i>Er is een goede match tussen de subsidie en het project (+)</i> Er zijn goede aanknopingspunten tussen het project en de regeling. Vervolgactie nemen (b.v. projecttoets opstellen, contact met subsidieverstrekker opnemen) wordt aangeraden.
	<i>Er is een medium match tussen de subsidie en het project (+-)</i> Er zijn mogelijke aanknopingspunten tussen het project en de regeling. Echter, aan één of meerdere randvoorwaarden (met betrekking tot projectinhoudelijk, formele en/of financiële aspecten) worden niet voldaan. Nader onderzoeken of verdere projectontwikkeling inzetten/afwachten.
	<i>Er is een slechte match tussen de subsidie en het project (-)</i> De kans op een succesvolle aanvraag is laag. Het project kent op dit moment geen aanknopingspunten met de regeling. Er wordt niet voldaan aan de randvoorwaarden (met betrekking tot projectinhoudelijk, formele en/of financiële aspecten). Er is geen duidelijke vervolgactie, maar her-evalueren indien het project verandert wordt aangeraden.

Opgemerkt wordt dat de inschatting van de slaagkans een momentopname betreft op basis van de beschikbare informatie, de huidige status van het project en de huidige regelingen. Projectleiders doen er goed aan om regelmatig de diverse regelingen langs te lopen om na te gaan of die inschatting nog actueel is. Daarbij, als er gekozen wordt voor een innovatieve oplossing neemt het aantal subsidiekansen en mogelijkheden sterk toe.

Europese subsidieregeling	Deadline	Maximale subsidie en budget	Slaagkans	Toelichting slaagkans m.b.t. project Zonthermie Warmtenet Loppersum
L'Instrument Financier pour l'Environnement (LIFE) – Energy Coordination and Support Actions	34 calls open voor aanvraag (Juni 2022)	- Budget: ca. €5,432 miljard voor 2021 – 2027 - Subsidiebedrag: 95% van de subsidiabele kosten (geen overhead)	 (+)	Binnen de Coordination and Support Actions van LIFE kan het ontwikkelen van projecten die bijdragen aan de overstap naar schone energie worden gefinancierd. - Organisatorisch: deze subsidie richt zich op voorbereidende activiteiten zoals het opstellen van businessmodellen of het oplijnen van stakeholders. Dit zijn mogelijke activiteiten voor in de voorbereidende fase. De Project Development Assistance (PDA) for sustainable energy investments call is wellicht interessant voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum. Eén van de doelen is het bevorderen van bestaande publieke infrastructuur zoals warmtenetten. De regeling kan worden aangevraagd door individuele partijen uit één in aanmerking komend land. - Technisch: de technische aspecten van het Zonthermie Warmtenet Loppersum worden hiermee niet gefinancierd, het gaat alleen om de voorbereidende activiteiten. - Financieel: de financiering zal de voorbereidende fase betreffen. Van die kosten wordt dan wel het grootste deel gefinancierd. Hoewel er geen sterke afbakening is voor de hoogte van de financiering is de commissie van mening dat voorstellen van 0.5 tot 1.5 miljoen het mogelijk zouden moeten maken om de specifieke doelstellingen op een passende wijze te verwezelijken. - Planning: Er zijn op het moment van schrijven 34 calls open voor aanvraag. De relevante PDA call heeft een deadline van 16 November 2022. Conclusie: De call PDA is relevant voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum. De subsidie richt zich met name op de voorbereidende activiteiten zoals het opstellen van businessmodellen of het oplijnen van stakeholders. Het is echter te verwachten dat groot deel van de voorbereide fase van het Zonthermie Warmtenet Loppersum al is afgerond tegen de tijd dat de subsidie is toegekend.
European Local Energy Assistance (ELENA)	Doorlopend geopend	- Budget: jaarlijks €40 – 50 miljoen - Subsidiebedrag: maximaal 90% van de subsidiabele kosten.	 (+)	Met ELENA worden voorbereidingsactiviteiten van omvangrijke (duurzaamheids)projecten ondersteund. - Organisatorisch: met deze subsidie worden de voorbereidingskosten van een project vergoed. Hiermee worden activiteiten zoals technische studies, het ontwikkelen van businessplannen en tendering gefinancierd. Het is niet noodzakelijk om samen te werken. - Technisch: relevant voor duurzaamheidsprojecten, bijvoorbeeld gerelateerd aan energie efficiëntie. Dit sluit aan bij het project Zonthermie Warmtenet Loppersum. - Financieel: De kosten voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum zijn begroot op ongeveer €4.5 miljoen. Voor ELENA moeten de totale investeringskosten minimaal €30 miljoen bedragen. - Planning: ELENA kan doorlopend aangevraagd worden. De energie efficiëntieprojecten moeten binnen 3 jaar geïmplementeerd worden (contractueel aangaan van verplichtingen). De regeling is gericht op de voorbereidende fase waarin het project zich momenteel bevindt. Daarom is het waarschijnlijk dat tegen de tijd dat ELENA aangevraagd en goedgekeurd is, de voorbereidende fase al voor een groot deel achter de rug is.

				Conclusie: ELENA is in het eerste opzicht geen geschikte regeling. De begrote kosten bedragen voor het Zonthermie Warmtenet Loppersum bedragen minder dan €30 miljoen. Om in aanmerking te komen voor ELENA moet een project minimaal €30 miljoen aan investeringskosten bedragen. Indien dit project wordt gecombineerd met andere duurzaamheidsprojecten in één gemeenschappelijk project kan ELENA wellicht wel interessant worden. Hierbij zou provincie Groningen bijvoorbeeld als aanvrager kunnen optreden. Echter moet hierbij wel rekening worden gehouden dat de ELENA regeling zich richt op de voorbereidende fase van een project. Het is te verwachten dat de voorbereide fase van het Zonthermie Warmtenet Loppersum al in belangrijke mate is afgerond tegen de tijd dat de subsidie is toegekend.
Horizon Europe	207 openstaande calls en 61 aankomende calls (Juni 2022). Tot 2027 zullen doorlopend openstellingen worden gepubliceerd.	- Budget: €95,5 miljard. - Subsidiebedrag: verschilt per openstelling.	 (-)	Horizon Europe is Europa's belangrijke financieringsprogramma voor onderzoek en innovatie. - Organisatorisch: deze subsidie kan ook door zowel publieke als private partijen aangevraagd worden. Wel zijn Horizonconsortia veelal grote, internationale consortia. Thematisch gezien sluit het project rondom het Zonthermie Warmtenet Loppersum goed aan, bijvoorbeeld, op het cluster 'Climate, Energy and Mobility'. - Technisch: De technische vereisten verschillen per openstelling. - Financieel: Horizon Europe heeft een heel hoog budget. Afhankelijk van het type actie kunnen tussen de 70% en 100% van de kosten van de activiteiten worden gefinancierd. - Planning: Op het moment van schrijven zijn er 185 openstaande calls en 98 aankomende calls. Tot 2027 zullen er doorlopend openstellingen worden gepubliceerd. Conclusie: Horizon Europe is minder geschikt voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum omdat een groot, internationaal consortium vereist is en er op het moment geen relevante openingen zijn. Indien het Zonthermie Warmtenet Loppersum onderdeel kan uitmaken van een groter consortium en een bijdrage kan leveren in de vorm van een innovatieve pilot of demo, en indien er relevante openstellingen worden gepubliceerd dan kan Horizon Europe wellicht wel interessant worden.
European Urban Initiative (EUI)	Er zijn nog geen openstellingen gepubliceerd	- Budget: €500 miljoen (verwacht) - Subsidiebedragen zijn nog niet bekend	 (+/-)	Het European Urban Initiative richt zich op het verbeteren van de aanpak van duurzame stedelijke ontwikkeling. - Organisatorisch: deze regeling moet aangevraagd worden door gemeenten is daardoor interessant voor de gemeente Eemsdelta. - Technisch: de regeling zal zich naar verwachting richten op innovatieve oplossingen voor stedelijke problemen. - Financieel: van deze regeling is alleen het budget nog bekend (€500 miljoen). De subsidiebedragen per project moeten nog bekend gemaakt worden. - Planning: Er zijn momenteel nog geen openstellingen omdat het uiteindelijke programma nog niet gepubliceerd is. Conclusie: de regeling zou mogelijk relevant kunnen zijn. Echter zijn er op het moment van schrijven nog geen openstellingen gepubliceerd. Zodra er openstellingen zijn die aansluiten bij de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum dan zullen we dat kenbaar maken.
European City Initiative (EUCF)	Openstelling van 9 juni tot 30 september 2022.	- Budget: €2,8 miljoen. De subsidie bedraagt €60.000 per project.	 (+/-)	Het EUCF is een Europees initiatief ter ondersteuning van gemeenten en lokale autoriteiten bij investeringen in duurzaamheid. Dit sluit goed aan bij de realisatie van het Zonthermie warmtenet Loppersum. - Organisatorisch: De EUCF richt zich op gemeenten en sluit als dusdanig goed aan bij de Gemeente Eemsdelta. - Technisch: Focus op Energie Efficiëntie. - Financieel: Het budget bedraagt 2,8 miljoen euro. Subsidie bedraagt €60.000 per project. - Planning: Openstelling van 9 juni tot 30 september 2022. Conclusie: De EUCF regeling is mogelijk interessant voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum.

Nationale subsidieregeling	Deadline	Maximale subsidie en budget	Slaagkans	Toelichting slaagkans m.b.t. project Zonthermie Warmtenet Loppersum
Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH)	1 mei 2020 t/m 31 december 2023	- Budget: €195,3 miljoen - Subsidiebedrag: per huurwoning max. €5.000	 (+)	Met de SAH kunen gemengde vve's en verhuurders een bijdrage krijgen voor het aansluiten van huurwoningen op een extern warmtenet. - Organisatorisch: deze regeling is niet direct relevant voor het project Zonthermie Warmtenet Loppersum, maar draagt wel bij aan de business case. Deze subsidie kan door gemengde vve's en verhuurders worden aangevraagd voor het aansluiten van huurwoningen op een extern warmtenet. - Technisch: past goed, de SAH draait om het aardgasvrij maken van woningen door het aansluiten op een warmtenet - Financieel: maximaal 5.000 euro per huurwoning. - Planning: mogelijk nu aan te vragen, aanvraagperiode loopt nog tot december 2023, nog 55% van het budget beschikbaar in mei 2022. Conclusie: Deze subsidie is niet direct relevant voor het warmtenet Loppersum, maar het helpt wel om de business case rond te krijgen doordat gemengde vve's en verhuurders een bijdrage kunnen krijgen voor het aansluiten van huurwoningen op een extern warmtenet.
Stimuleringsregeling Duurzame Energietransitie (SDE++)	28 juni 2022 t/m 6 oktober 2022	- Budget: €13 miljard in 2022 - Subsidiebedrag: hangt af van de vermeden hoeveelheid CO ₂	 (+-)	De SDE++ is bedoeld voor bedrijven en (non-profit)instellingen die hernieuwbare energie (gaan) produceren of CO₂-reducerende technieken toepassen. Diegene die investeert en exploiteert kan aanvragen. - Organisatorisch: deze regeling kan alleen aangevraagd worden door de beoogde energieproducent. - Technisch: De SDE++ regeling kan worden aangevraagd voor de productie van hernieuwbare warmte uit Zonthermie. Het gaat hierbij om installaties waarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van 'afgedekte' collectoren of zonvolgende concentrerende collectoren. De collectoren behoeven een totaal thermisch vermogen te hebben van ≥ 140 kW om in aanmerking te komen voor SDE++. De ingebruiknametermijn voor zonthermie is 3 jaar. In een aantal situaties zijn voor plaatsing van zonnecollectoren 1 of meer vergunningen nodig. Deze moeten zijn afgegeven door een bevoegd gezag op het moment dat een subsidievraag wordt ingediend. - Financieel: het subsidiebedrag hangt van van de hoeveelheid vermeden CO₂. Projecten met de beste kost-efficiency (per hoeveelheid vermeden CO₂-uitstoot) maken zo meer kans op subsidie. - Planning: De subsidie kan t/m 6 oktober 2022 worden aangevraagd. Het betreft een jaarlijks terugkerende regeling. Afhankelijk van de ontwikkelingen van het project kan de subsidie ook volgend jaar worden aangevraagd. De subsidie wordt voor een periode van 15 jaar verstrekt. Conclusie: Hoewel zonthermie een categorie is binnen de SDE++, staat deze binnen de zogenaamde 'merit order' laag gerangschikt. Hierdoor is het lastig om te concurreren met andere vormen van duurzame energie en is de slaagkans relatief laag. Er zijn berichten dat de SDE++ regeling voor 2023 op een iets andere wijze zal worden ingericht waardoor

				duurzame energie varianten die lager in de merit orde staan meer kans hebben op verkrijgen van subsidie. Dit zal echter pas in 2023 bekend worden.
Energie-investerings-aftrek (EIA)	Doorlopend	- Budget: €149 miljoen in 2022 - Subsidiebedrag: ongeveer 11% v.d. investering	 (+-)	EIA is een belastingvoordeel voor bedrijven die energie besparen en duurzame energie toepassen. - Organisatorisch: kan door een bedrijf dat winst maakt (of verwacht winst te maken in de komende jaren) aangevraagd worden. - Technisch: kan bijv. aangevraagd worden voor warmtepompen of andere energiezuinige technieken. Deze moeten wel op de Energijlijst 2022 staan (indien de investering dit jaar wordt gedaan). Dit is afhankelijk van de technische specificaties van deze investeringen. Voorbeelden waar het Zonthermie Warmtenet onder zou kunnen vallen zijn 270202 (warmtenet), 270204 (Energiesysteem voor verwarmen en/of koelen van gebouwen, 211103 (warmtepomp), en 250101 [W] (zonnecollectorsysteem voor verwarmen). - Financieel: het voordeel is ongeveer 11% van de investering. - Planning: EIA moet binnen drie maanden na het geven van de opdracht aangevraagd worden. Conclusie: De EIA is geschikt voor VpB plichtige organisaties. Afhankelijk van wie de subsidie aanvraagt kan deze regeling positief bijdragen aan de business case van het Zonthermie Warmtenet Loppersum. Dit zou het warmtebedrijf kunnen zijn. Bovendien moet de investering voldoen aan de voorwaarden van de Energijlijst van het desbetreffende jaar van aanvraag.
Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie (DEI+)	1 april 2022 – 4 oktober 2022 DEI+ thema's 1 april 2022 – 10 januari 2023 voor aardgasloze woningen, wijken en gebouwen	- Budget: €58,6 miljoen voor alle thema's behalve aardgasloze wijken. - Er is een apart en aanvullend budget van €9 miljoen voor aardgasloze wijken. - Subsidiebedrag: afhankelijk van het soort project en thema. Maximaal €15 miljoen voor generieke thema's, maximaal €9 miljoen voor aardgasloze woningen/wijken/gebouwen (95% beschikbaar in mei 2022)	 (+-)	Via de DEI+ kunnen pilot- en demonstratieprojecten die CO₂-uitstoot verminderen subsidie krijgen. Specifiek het thema 'aardgasloze woningen/wijken/gebouwen' is relevant voor Gemeente Eemsdelta . - Organisatorisch: de subsidie kan aangevraagd worden door bedrijven. De aanvrager van de subsidie moet een investeerder zijn die eigenaar is, en blijft, van de installatie waarin wordt geïnvesteerd. - Technisch: de DEI zoekt naar innovatieve projecten met technologieën die maximaal twee keer eerder gesubsidieerd zijn via deze regeling. - Financieel: binnen het thema 'aardgasloze woningen/wijken/gebouwen' kan een subsidie van maximaal 9 miljoen worden aangevraagd. - Planning: De regeling is open sinds april en momenteel (mei 2022) is er nog 95% van het budget beschikbaar. Het project moet uiterlijk 6 maanden na de beschikking worden gestart. De gehele looptijd van het project is maximaal 4 jaar. Conclusie: De DEI+ regeling is potentieel aantrekkelijk voor het Zonthermie Warmtenet Loppersum indien de toeleverancier van de Zonthermie technologie aanvraagt. Hiernaast moet het zonthermie warmtenet zich kwalificeren als een innovatief project met een technologie die maximal twee keer eerder gesubsidieerd zijn via de DEI+ regeling.

Investeringssubsidie duurzame energie (ISDE)	Doorlopend aanvragen	- Budget (2022): €228 miljoen voor zonneboilers, (hybride) warmtepompen, isolatiemaatregelen en aansluitingen op een warmtenet. - Subsidiebedrag: €30 miljoen voor kleinschalige windturbines en zonnepanelen. - Subsidiebedrag: verschilt per aanvrager en maatregel	 (+)	Met de ISDE kunnen woningeigenaren en zakelijke gebruikers subsidie aanvragen voor energiebesparende maatregelen. - Organisatorisch: deze regeling is niet direct relevant voor het project Zonthermie Warmtenet Loppersum, maar draagt wel bij aan de business case. Deze subsidie kan door toekomstige woningeigenaren en zakelijke gebruikers aangevraagd worden. - Technisch: Zowel zakelijke gebruikers als woningeigenaren kunnen subsidie aanvragen voor o.a. een warmtepomp en aansluiting op een warmtenet. De warmtepomp moet wel op de ISDE apparatenlijst voorkomen. VvE's kunnen de centrale aansluiting op een warmtenet vergoed krijgen. - Financieel: het subsidiebedrag verschilt per groep en vermogen van de apparatuur. Zo krijgt een VvE bij centrale aansluiting op een warmtenet met een vermogen van meer dan 400 kW €21.906 vergoed. Zakelijke gebruikers kunnen vanaf €500 subsidie ontvangen voor een warmtepomp. Koopwoningen die aangesloten worden op een warmtenet kunnen €3325 subsidie krijgen. - Planning: VvE's hebben 2 jaar de tijd om de centrale aansluiting op een warmtenet te realiseren nadat ze het besluit op de subsidieaanvraag hebben ontvangen. de subsidie voor woningeigenaren kan aangevraagd worden tot 12 maanden na de aansluiting op het warmtenet/de warmtepomp. Conclusie: deze subsidie is niet direct relevant voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum maar helpt om de business case rond te krijgen doordat toekomstige gebruikers van de gebouwen subsidie aanvragen voor aansluiting op het warmtenet.
Missiegedreven onderzoek, ontwikkeling en innovatie (MOOI)	1 juli 2022 t/m 6 september 2022 met verplichte vooraanmelding voor 19 april 2022.	-Budget: €81.4 miljoen in 2022 verdeeld over de thema's: Mooi Elektriciteit (€21 miljoen), MOOI gebouwde omgeving (€39,4 miljoen), en MOOI industrie (€21 miljoen)	 (+-)	MOOI is een subsidie voor samenwerkingsprojecten die zich richten op nieuwe, innovatieve energie-oplossingen die bijdragen aan de klimaatdoelen. Specifiek het thema MOOI gebouwde omgeving aangezien het zich onder andere richt op de realisatie van duurzame warmtenetten. - Organisatorisch: De MOOI subsidie dient aangevraagd te worden door samenwerkingsverbanden van minimaal 3 ondernemingen. - Financieel: De subsidie bedraagt 40% tot 80% van de subsidiabele kosten en minimaal €25.000 per deelnemer in het samenwerkingsverband tot een maximum van €4 miljoen per MOOI project. Indien het project valt onder, missie gebouwde omgeving, bedraagt de maximale subsidie €7 miljoen per project. - Planning: De aanvraagperiode voor MOOI loopt van 1 juli 2022 t/m 6 september 2022 met een verplichte vooraanmelding voor 19 april 2022. - Conclusie: De MOOI regeling is alleen interessant indien er kan worden aangesloten bij een samenwerkingsverband dat reeds een vooraanmelding heeft gedaan voor 19 april 2022. Wellicht dat het Zonthermie Warmtenet Loppersum kan mee doen als een innovatieve pilot binnen een van de diverse aanvragen.
Subsidieregeling coöperatieve energieopwekking (SCE)	- 1 maart 2022 – 1 december 2022. (er volgt jaarlijks een nieuwe openstellingsronde).	- Budget: €150 miljoen	 (-)	DE SCE betreft een subsidie voor energiecoöperaties of vve's die hernieuwbare (duurzame) elektriciteit willen opwekken uit zonne-energie, windenergie of waterkracht. - Organisatorisch: De subsidie is geschikt voor energiecoöperaties of vve's en kan dus niet rechtstreeks door de gemeente worden aangevraagd. - Technisch: Er wordt subsidie geboden voor de opwekking van duurzame energie binnen de categorieën Zon-pv, wind, en waterkracht.

				- Financieel: De SCE betreft een exploitatiesubsidie waarbij er een bedrag wordt uitgekeerd in de vorm van een bedrag per geproduceerde kWh. Per type installatie worden er basisbedragen vastgesteld. Dit is het bedrag per kWh dat nodig is om de installatie rendabel te maken en geldt voor een subsidieperiode van 15 jaar. - Planning: De regeling is opengesteld van 1 maart 2022 tot 1 december 2022 en er volgt jaarlijks een nieuwe openstellingsronde. - Conclusie: De regeling is geschikt voor energiecoöperaties of vve's en gefocust op zon-pv in plaats van zonthermie. Om de voorgaande redenen wordt deze regeling niet geschikt geacht voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum.
--	--	--	--	--

Regionale subsidieregeling	Deadline	Maximale subsidie en budget	Slaagkans	Toelichting slaagkans m.b.t. project Zonthermie Warmtenet Loppersum
Waddenfonds	11 januari 2022 t/m 15 december 2022	- Budget: De maximale bijdrage wordt bepaald door het dagelijkse bestuur in de subsidieregeling.	 (+)	Het waddenfonds is opgedeeld in vier hoofddoelen. Eén van de hoofddoelen is gericht op een substantiele transitie naar een duurzame energiehuishouding. Als dusdanig sluit het goed aan bij het Zonthermie Warmtenet Loppersum. Organisatorisch: Het waddenfonds richt zich ondernemers, stichtingen, verenigingen en lagere overheden. Als dusdanig is het geschikt voor de Gemeente Eemsdelta. - Technisch: Projecten die in aanmerking komen moeten betrekking hebben op ten minste één van de thema's van het waddenfonds. Het Zonthermie Warmtenet Loppersum sluit goed aan bij het thema duurzame energie en het gespecificeerde doel omtrent het stimuleren van warmtenetten. Dit biedt mogelijkheden voor het Zonthermie Warmtenet Loppersum. - Financieel: De bijdrage voor projecten wordt bepaald door het dagelijkse bestuur in de subsidieregeling. Wel is vermeld dat de bijdrage maximaal 90% van de subsidiabele kosten bedraagt. - Planning: De waddenfonds regeling is geopend vanaf 11 januari 2022 t/m 15 december 2022 en past goed in de huidige planning van het Zonthermie Warmtenet Loppersum. Conclusie: De eisen en subsidiemogelijkheden van het waddenfonds sluiten goed aan bij de karakteristieken van het Zonthermie Warmtenet Loppersum en biedt hierdoor goede mogelijkheden voor financiering.
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)	1 juli 2021 t/m 31 december 2027	-Budget: €506 miljoen voor 2021-2027, verdeeld over 4 landsdelige programma's	 (+/-)	EFRO heeft als doel het stimuleren van de regionale economie. Voor gemeente Eemsdelta (Groningen) is het samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) de relevante subsidiënt. - Organisatorisch: Het programma richt zich op kennisinstellingen en het midden- en kleinbedrijf (MKB) in Noord-Nederland. - Technisch: Binnen dit fonds focust het noorden zich onder andere op de overgang naar een koolstofarme economie. Het opzetten van het Zonthermie Warmtenet Loppersum sluit goed aan bij dit onderwerp. - Financieel: Het budget voor de EFRO bedraagt €506 miljoen voor 2021 tot 2027, verdeeld over 4 landsdelige programma's.

				- Planning: Het EFRO algehele programma loopt van 1 juli 2021 t/m 31 december 2027. De openstellingen verschillen per regio. - Conclusie: De huidige openstellingen bieden beperkte aanknopingspunten voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet. Afhankelijk van nieuwe openstellingen van het samenwerkingsverband SNN kan EFRO een relevante regeling zijn voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum.
Europees fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF)	Het rijk dient het nationale JTF-plan op 22 maart bij de Europese commissie ter beoordeling. Het SNN gaat het JTF uitvoeren, naar verwachting is de openstelling in September 2022.	- Budget voor de gehele looptijd €19.21 miljard waarvan €623 miljoen voor Nederland.	 (+/-)	JTF heeft als doel het ondersteunen van de bevolking, de economie en het milieu van gebieden die met ernstige sociaal-economische uitdagingen worden geconfronteerd als gevolg van de klimaat- en energietransitie. - Organisatorisch De Europese Commissie heeft Groningen aangewezen als één van de regio's waarop JTF betrekking heeft. Als dusdanig is de regeling geschikt voor de gemeente Eemsdelta. - Technisch: Het JTF ondersteunt onder andere het herstel en modernisering van stadsverwarmingsnetten met het oog op de verbetering van de energie-efficiëntie van stadsverwarmingssystemen en investeringen in warmteproductie. De realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum sluit hier goed bij aan. Wel is er de voorwaarde gesteld vanuit het JTF dat de voorzieningen voor warmteproductie uitsluitend door hernieuwbare energiebronnen worden gevoed. - Financieel: Er is een budget van €623 miljoen beschikbaar voor de geselecteerde regio's in Nederland. - Planning: Het rijk dient het nationale JTF-plan op 22 maart bij de Europese commissie ter beoordeling. Het SNN gaat het JTF uitvoeren, naar verwachting is de openstelling in September 2022. - Conclusie: Het JTF sluit in beginsel goed aan bij de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum. Allereerst is Groningen, waaronder de gemeente Eemsdelta, geselecteerd als één van de regio's waarop het JTF betrekking heeft. Daarnaast ondersteunt het JTF onder andere investeringen in stadsverwarmingsystemen en warmteproductie. Echter moet er wel rekening mee worden gehouden dat de voorzieningen voor warmteproductie uitsluiten door hernieuwbare energiebronnen worden gevoed.
Subsidieregeling warmtetransitie projecten provincie Groningen (WTPG)	- 18 januari 2021 t/m 31 december 2023	- Budget: €4 miljoen	 (+)	De WTPG is een regeling die zich richt op organisaties die een warmteproject binnen de provincie Groningen opzetten. De subsidie kan onder meer worden besteed aan de aanleg van (warmte)infrastructuur, warmteopslag en aanpassingen in de gebouwde omgeving die nodig zijn voor de nieuwe warmtevoorziening. De subsidie sluit dus goed aan bij het plan van de gemeente Eemsdelta. Organisatorisch: Subsidie kan worden aangevraagd door rechtspersonen. - Technisch: Het project moet een CO₂reductie opleveren van ten minste 70% van ten aanzien van de huidige energievoorziening van de bebouwde omgeving waarop het project betrekking heeft. De warmteomvang bedraagt minimaal 3500 GJ/a (circa 100 woningequivalenten). - Financieel: De hoogte van subsidie is bedraagt maximaal 50% van de subsidiabele kosten tot een maximum van €2 miljoen per project en nooit meer dan de onrendabele top van het project. - Planning: Het project loopt van 18 januari 2021 t/m 31 december 2023. - Conclusie: Het Zonthermie Warmtenet loppersum heeft een omvang van 6800 GJ/a en sluit goed aan bij de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum. De gemeente heeft reeds een aanvraag ingediend en deze is destijds afgewezen. Het project heeft zich echter doorontwikkeld wat perspectief biedt om een nieuwe aanvraag in te dienen.

Voorbeelden van overige regelingen	Deadline	Budget:	Slaagkans	Toelichting slaagkans m.b.t. project Zonthermie Warmtenet Loppersum
Fonds nieuwe doen Groningen (FNDGR)	Doorlopend	Budget: €50 miljoen waarvan €35 miljoen voor energie, €10 miljoen voor leefbaarheid en €5 miljoen voor zorg.	 (+-)	Organisatorisch Het fonds nieuwe doen Groningen is geschikt voor bedrijven, overheden, instellingen en organisaties zoals stichtingen en cooperaties. Het fonds kan dus aangevraagd worden door de gemeente Eemsdelta. Technisch: het FNDGR ondersteund energieinvesteringen op het gebied van energiebesparing en duurzame energieopwerking. Het zonthermie warmtenet zou mogelijk goed passen binnen het thema energie van het FNDGR. - Financieel: De hoogte van de lening varieert van €5000 tot €50.000. De hoogte van de lening verschilt per geval. - Planning: Het fonds FNDGR is doorlopend geopend. - Conclusie: Indien de gemeente Eemsdelta geïnteresseerd is in leningen en de eigenschappen van het zonthermie warmtenet aansluiten bij het thema energie dan zou het FNDGR een interessante mogelijkheid kunnen zijn.
Noorderlijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM)	Doorlopend	- Bijdrage varieert van €50.000 tot €2.500.000.	 (+-)	Organisatorisch: De NOM richt zich op bedrijven gevestigd in Groningen, Friesland of Drenthe. Technisch: De NOM financiert alleen bedrijven die gevestigd zijn in de provincies Groningen, Friesland of Drenthe, landelijk of internationaal actief zijn, een innoverend karakter hebben en concurrerend zijn in de markt - Financieel: De hoogte van de bijdrage varieert van €50.000 tot €2.500.000. Het NOM verstrekt achtergestelde leningen en/of aandelenkapitaal. - Planning: Het NOM is doorlopend geopend. - Conclusie: Indien de gemeente Eemsdelta geïnteresseerd is in leningen en/of aandelenkapitaal en de ondersteuning aangevraagd kan worden door een (warmte) bedrijf dan zou de NOM wellicht interessant kunnen zijn.
InvestNL	Doorlopend	Bijdrage bevindt zich tussen €5 miljoen en €50 miljoen afhankelijk van de financieringsvorm.	 (+-)	Organisatorisch: Het doel van Invest-NL is het versnellen en faciliteren van duurzaamheid en innovatie in Nederland. Dit doet zij door het financieren van projecten en ondernemingen die hieraan bijdragen. De bijdrage kan dus niet direct worden aangevraagd door de gemeente Eemsdelta. Technisch: De focus moet liggen op het versnellen van de energietransitie. Hierbij sluit de aanleg van een Zonthermie warmtenet Loppersum wellicht goed aan. - Financieel: De hoogte van de bijdrage varieert van €5 miljoen tot €50 miljoen afhankelijk van de financieringsvorm. - Planning: InvestNL is doorlopend geopend. - Conclusie: Indien de gemeente Eemsdelta geïnteresseerd is in achtergestelde leningen of participaties en de ondersteuning aangevraagd kan worden door een onderneming dan kan InvestNL wellicht interessant zijn.

4. CONCLUSIES EN ADVIES

4.1. CONCLUSIES

De gemeente Eemsdelta heeft EGEN verzocht een inventarisatie te maken subsidieregelingen die relevant zijn voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum. Het betreft een interessant initiatief waarbij door middel van Zonthermie warmte wordt geleverd voor 59 woningen en 5 utiliteitsgebouwen. Het project biedt verschillende mogelijkheden voor subsidies.

In deze scan is op basis van de door de gemeente Eemsdelta verstrekte informatie over het project en een gesprek een inventarisatie gemaakt van verschillende subsidieregelingen. Hierin zijn tevens subsidieregelingen toegevoegd die nog niet volledig gepubliceerd zijn/reeds gesloten zijn, maar naar alle waarschijnlijkheid een repeterend karakter hebben en daarbij mogelijk relevant zijn voor (vergelijkbare) warmtenetprojecten. Gebaseerd op deze informatie laat onderstaande afbeelding de meest veelbelovende subsidies voor het Zonthermie Warmtenet Loppersum zien:

De volgende conclusies kunnen worden getrokken:

- De regelingen die voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet goed aansluiten en die door gemeente Eemsdelta zelf kunnen worden aangevraagd zijn het Waddenfonds en de subsidieregeling warmtetransitieprojecten provincie Groningen (WTPG). Het Waddenfonds zou nog aan kunnen worden gevraagd tot 15 december 2022. Voor de WTPG heeft de gemeente Eemsdelta reeds een aanvraag ingediend die destijds is afgewezen. Echter heeft het project zich doorontwikkeld. Dit biedt perspectief om een nieuwe aanvraag in te dienen.
- Naast het Waddenfonds en het WTPG hebben ook de SAH, ISDE en EIA een goede slaagkans. De SAH en ISDE zijn niet direct relevant voor het Zonthermie Warmtenet Loppersum maar dragen wel bij aan de businesscase. Met de SAH kunnen gemengde vve's en verhuurders een bijdrage krijgen voor het aansluiten van huurwoningen op een extern warmtenet. Op hun beurt kunnen woningeigenaren en zakelijke gebruikers via de ISDE subsidie krijgen voor energiebesparende maatregelen waaronder de aansluiting op een warmtenet zoals het beoogde Zonthermie Warmtenet Loppersum. Ook de EIA biedt zeer goede aanknopingspunten voor het project voor zowel warmtepompen, warmtenet en zonnecollectoren. Voorwaarde is wel dat de aanvrager VpB plichtig is. Het op te richten warmtebedrijf zou bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van de EIA. Door verschillende partijen subsidies aan te laten vragen, worden alle relevante subsidiemogelijkheden optimaal ingezet.

- Er is een medium match voor de DEI+. De DEI+ moet worden aangevraagd door een ondernemer of een samenwerkingsverband met ten minste één ondernemer. Mogelijk dat de leverancier/ontwikkelaar van de Zonthermie technologie hier voor in aanmerking komt waarbij de gemeente de demonstratie kan faciliteren. Ook de mate van innovatie zal met leverancier en subsidieverstrekker moeten worden getoetst.
- De MOOI, ELENA, en LIFE regelingen zijn mogelijk aantrekkelijk voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum. De MOOI alleen indien er ook aansluiting kan worden gevonden bij een bestaand samenwerkingsverband. De MOOI regeling dient aangevraagd te worden door een samenwerkingsverband en behoeft een verplichte vooraanmelding voor 19 april 2022. Wellicht is het echter mogelijk dat het Zonthermie Warmtenet Loppersum aan kan sluiten als een innovatief pilotproject bij een samenwerkingsverband dat reeds een vooraanmelding heeft gedaan. Ook de ELENA regeling is enkel interessant indien er kan worden aangesloten bij een samenwerkingsverband met andere investeringsprojecten op gebied van verduurzaming. Om in aanmerking te komen voor ELENA moeten de minimale investeringskosten minimaal €30 miljoen bedragen. Aangezien de kosten voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum zijn begroot op €4.5 miljoen is een combinatie met andere duurzaamheidsprojecten vereist. Voor LIFE is er op het moment één call openstaand die wellicht interessant zou kunnen zijn voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum. Scope A van de call Project Development Assistance for sustainable energy investments focust zich onder andere op initiatieven die kunnen bijdragen aan de versnelling van duurzame energie investeringen. De regeling is qua insteek vergelijkbaar met ELENA en ook hier moeten meerdere investeringen worden gebundeld. Eén van de focusgebieden hiervoor infrastructuur omtrent warmtenetten. De subsidie richt zich echter op de voorbereidende fase. Aangezien het te verwachten dat groot deel van de voorbereidende fase van het Zonthermie Warmtenet Loppersum al is afgerond tegen de tijd dat de subsidie is toegekend, is er sprake van een medium match.
- Er is ook sprake van een medium match tussen het JTF, EFRO, EUCF, en EUI en het Zonthermie Warmtenet Loppersum. Echter zijn er voor de meeste van deze regelingen m.u.v. EUCF zijn op het moment van schrijven geen relevante openstellingen op het gebied van zonthermie warmtenetten. Zodra er relevante opstellingen zijn is dat goed om nader te verkennen. Wat wel interessant kan zijn is om het Zonthermie project te 'positioneren' in kader van JTF. Zo is Groningen, waaronder de gemeente Eemsdelta, geselecteerd als één van de regio's waarop het JTF betrekking heeft. Hiernaast ondersteunt het JTF onder andere investeringen in stadsverwarmingsystemen en warmteproductie. Hierbij moet er wel rekening mee worden gehouden dat de voorzieningen voor warmteproductie uitsluitend door hernieuwbare energiebronnen worden gevoed. Vervolgstep zou zijn om Project Zonthermie Loppersum bij JTF onder de aandacht te brengen.
- De minste directe match is m.b.t. de Horizon Europe en de SCE regeling in relatie tot de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum. De kans op een succesvolle aanvraag voor de Horizon Europe en de SCE regeling is laag. Voor de Horizon Europe is het een vereiste dat het project omtrent de realisatie van het Zonthermie Warmtenet Loppersum aangesloten is bij een groot, internationaal consortium. Dit is momenteel niet het geval. Hiernaast zijn er op dit moment geen relevante openstellingen op het gebied van zonthermie warmtenetten binnen de Horizon Europe regeling. Mocht dit veranderen dan zullen we dat kenbaar maken. De SCE regeling is geschikt voor energiecoöperaties of vve's die hernieuwbare elektriciteit willen opwekken. Aangezien de regeling niet geschikt is voor Zonthermie en ook niet kan worden aangevraagd door de gemeente Eemsdelta wordt de SCE regeling niet geschikt geacht voor de realisatie van het Zonthermie Warmtenet

Loppersum. Bijzondere aandacht ook voor de SDE++. Hoewel zonthermie een categorie is binnen de SDE++, staat deze binnen de zogenaamde 'merit order' laag gerangschikt. Hierdoor is het lastig om te concurreren met andere vormen van duurzame energie en is de slaagkans relatief laag. Er zijn berichten dat de SDE++ regeling voor 2023 op een iets andere wijze zal worden ingericht waardoor duurzame energie varianten die lager in de merit orde staan meer kans hebben op verkrijgen van subsidie. Dit zal echter pas in 2023 bekend worden.

- Naast de subsidieregelingen zijn er ook drie overige regelingen als *voorbeeld* met betrekking tot leningen, participaties en aandelenkapitaal toegevoegd aan het overzicht. Het FNDGR, NOM en InvestNL kunnen wellicht aantrekkelijk zijn indien de gemeente Eemsdelta geïnteresseerd is in deze vorm van financiering en indien er aan de randvoorwaarden van de kapitaalverstrekkers wordt voldaan. Afhankelijk van welk deel van de businesscase aanvullende financiering behoeft alsmede wel type financiering kunnen voorgenoemde en vergelijkbare financierders benaderd worden.

4.2. ADVIES EN VERVOLGACTIES

Zoals in de scan weergegeven zijn er subsidies mogelijk voor de verschillende fases waarin het project zich bevindt. Dit varieert van de voorbereidende fase en/of fase waarin ontwikkelingen worden verricht, de fase van pilots en demonstraties tot en met de fase van investeringen en exploitatie. Wij stellen voor om gezamenlijk de subsidiescan door te lopen en de diverse kansen te bespreken. Bijzondere aandacht gaat hierbij uit naar de regelingen met een medium slaagkans (oranje) en te bespreken of en in welke mate het project kan worden 'doorontwikkeld' om uiteindelijk aan de specifieke voorwaarden per regeling te voldoen en vervolgens te komen tot een aanvraag en/of aanvragen binnen deze regelingen. Van deze regelingen denken we dat de grootste kans van slagen ligt bij het Just Transition Fund (JTF). Het JTF sluit in beginsel namelijk goed aan bij de realisatie van het ZonThermie Warmtenet Loppersum. Allereerst is Groningen, waaronder de gemeente Eemsdelta, geselecteerd als één van de regio's waarop het JTF betrekking heeft. Hiernaast ondersteunt het JTF onder andere investeringen in stadsverwarmingsystemen en warmteproductie. We zouden een positioneringsdocument kunnen opstellen m.b.t. Zonthermie Loppersum en deze vervolgens bij JTF voorleggen.

De regelingen met een goede slaagkans (groen) welke in een latere fase relevant zijn ofwel de ISDE, SAH en EIA behoeven in dit stadium nog geen aandacht aangezien deze pas actueel worden zodra er daadwerkelijk geïnvesteerd gaat worden in de relevante bedrijfsmiddelen (warmtenet, aansluitingen etc). Derhalve is het sowieso raadzaam om te starten met het ontwikkelen van aanvragen met een goede slaagkans (groen) zoals het Waddenfonds en Subsidieregeling warmtetransitie projecten provincie Groningen (WTPG) welke zich richten op projecten met een bredere scope aan activiteiten en kosten. Voor beiden zou op basis van de laatste stand van zaken en informatie, aanvragen kunnen worden voorbereid. Tot slot willen we benoemen dat hoewel binnen de huidige openstelling van de SDE++, Zonthermie een beperkte slaagkans heeft gezien haar plaats in de zogenaamde 'merit order', er onderzocht wordt of de SDE++ regeling voor 2023 op een andere wijze kan worden ingericht waardoor duurzame energie varianten die lager in de merit orde staan zoals Zonthermie, meer kans hebben op verkrijgen van subsidie. Dit zal echter pas in 2023 duidelijk worden.

5. BIJLAGEN

TOELICHTING PER SUBSIDIEREGELING	DOELGROEP	KENMERKEN/EISEN	BUDGET	OPENSTELLING	
L’Instrument Financier pour l’Environnement (LIFE) – Energy Coordination and Support Actions	Het LIFE-programma is een Europese regeling om innovatie op het gebied van milieu en klimaat te stimuleren. Binnen LIFE volgt in 2021 een nieuw sub-programma genaamd ‘Clean Energy Transition’ voor projecten die betrekking hebben op de transitie naar schone energie. Hierbinnen komen er Coordination and Support Actions voor verschillende thema’s, waarmee de ontwikkeling van lokale en regionale investeringsprojecten kan worden ondersteund.	- Doelgroep: Bedrijven, overheidsorganisaties, non-gouvernementele organisaties (Ngo’s), kennisinstellingen. - Subsiënt: European climate infrastructure and environment executive agency (CINEA) (link)	Enkele kenmerken/eisen aanvraag: - Aanvraagprocedure heeft twee rondes.	- Budget: ca. €5,432 miljard voor 2021 – 2027 voor het gehele LIFE-programma. - Subsidiebedrag: 95% van de subsidiabele kosten (geen overhead)	34 calls open voor aanvraag (Juni 2022)
European Local ENergy Assistance (ELENA)	ELENA is een gezamenlijk initiatief van de Europese Investeringsbank en de EC en valt binnen het kader van het programma Horizon 2020. ELENA is een subsidie dat omvangrijke (duurzaamheids)projecten – waarvan de totale investeringskosten minimaal € 30 miljoen bedragen – ondersteunt. ELENA richt zich op projecten die voorbereidingsactiviteiten omtrent	- Doelgroep: Private partijen, lokale en regionale overheden of andere (samenwerkingsverbanden van) publieke instellingen - Subsiënt: gezamenlijk initiatief door de European Investment Bank en de European Commission (link)	- Enkele kenmerken/eisen aanvraag: ○ Subsidie op voorbereidingskosten van een project ○ ELENA ondersteunt omvangrijke programma’s/projecten met minimaal €30 miljoen aan investeringskosten	- Budget: jaarlijks €40-50 miljoen - Subsidiebedrag circa €2-3 miljoen (tot 90% voor de voorbereidingskosten van een project)	Doorlopend geopend - Beoordeling op basis van: first-come-first-serve principe (zolang er budget beschikbaar is)

	energie efficiënte of duurzame stedelijke mobiliteit (o.a. elektrische bussen, IT gerelateerde toepassingen). Kleinschaligere projecten kunnen in aanmerking komen als zij deel uitmaken van een overkoepelend project.		o Samenwerking is niet verplicht		
Horizon Europe	Met Horizon Europe beoogt de Europese Commissie de wetenschap en innovatie in het bedrijfsleven en de academische wereld te stimuleren om het concurrentievermogen van Europa te vergroten. De regeling richt zich op grootschalige innovatieprojecten. Het programma bestaat uit 3 pijlers en enkele horizontale acties. Deze pijlers zijn: (1) wetenschappelijke excellentie, (2) wereldwijde uitdagingen en Europees industrieel concurrentievermogen, en (3) Innovatief Europa. Deze pijlers zijn nader uitgewerkt in verschillende thematische clusters.	- Doelgroep: internationale netwerken van kennisinstellingen, bedrijven en overheden. - Subsidiënt: Europese Commissie (link)	- Enkele kenmerken/eisen aanvraag: - o Focus op grootschalige, excellente en impactvolle innovatieprojecten; - o Grote concurrentie en veeleisende aanvraagtrajecten; Voor ieder onderdeel gelden verschillende regels, die beschreven staan in het betreffende werkprogramma.	- Budget: €95,5 miljard voor 2021 – 2027 - Subsidie: variabel en afhankelijk van het type actie. Maximaal 70% voor Innovative Actions (IAs) en 100% voor Coordination and Support Actions (CSAs) en Research and Innovation Actions (RIAs).	207 openstaande calls en 61 aankomende calls (Juni 2022). Tot 2027 zullen doorlopend openstellingen worden gepubliceerd
European Urban Initiative (EUI)	Dit initiatief richt zich op het verbeteren van de aanpak voor duurzame stedelijke ontwikkeling. Het is de opvolger van de Urban Innovative Actions (UIA) en zal lopen van 2021 – 2027. In dit programma zal subsidie gegeven	- Doelgroep: gemeenten - Subsidiënt: de European Commission (link)	- Enkele kenmerken/eisen aanvraag; Nog niet bekend.	- Budget: €500 miljoen (verwacht)	Er zijn nog geen openstellingen gepubliceerd.

	worden aan de hand van drie onderwerpen: ○ <i>Innovative actions</i> (ontwikkelen van opschaalbare en repliceerbare innovatieve oplossingen voor stedelijke problemen); ○ <i>Capacity building</i> (voor steden van elke omvang in Europa); ○ <i>Demonstratie en kennisdeling</i>. De verwachting is dat het thema duurzaamheid binnen de gebouwde omgeving hierin zal terugkomen.				
European City Initiative (EUCF)	Het EUCF is een Europees initiatief ter ondersteuning (allianties van) gemeenten en lokale autoriteiten bij investeringen in duurzaamheid.	- Doelgroep: Regeringen, lokale autoriteiten en gemeenten De Europese stedenfaciliteit (EUCF) ondersteunt (allianties van) gemeenten en lokale autoriteiten bij investeringen in duurzaamheid.	- Enkele kenmerken/eisen aanvraag: ○ Focus op energie efficiëntie	- Budget: 2,88 miljoen De subsidie bedraagt €60.000 per project.	- 9 juni - 30 september
Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH)	Door middel van de SAH kunnen verhuurders een bijdrage krijgen voor de aansluiting van huurwoningen op een extern warmtenet. Subsidie kan worden aangevraagd voor: 1) de kosten die worden gemaakt in de woning of ten behoeve van de woning om deze geschikt te maken voor aansluiting op een warmtenet; 2) de kosten van andere	Doelgroep: Gemengde Vve of verhuurder (woningcorporaties, institutionele beleggers, zakelijke en particuliere verhuurders). - Subsidiënt: RVO (link)	- Enkele kenmerken/eisen aanvraag: ○ Na de aanpassingen is de huurwoning helemaal aardgasvrij ○ Een overeenkomst met de warmteleverancier is aanwezig ○ De huurwoning is de afgelopen 24 maanden	- Budget: €195,3 miljoen. Hiervan is €10 miljoen gereserveerd voor aanvragen kleiner dan €25.000. Dit geldt alleen voor woningen die nog niet op een warmtenet zijn aangesloten. Er is €185.3 miljoen gereserveerd voor aanvragen van €25.000 of meer en alle	- 1 mei 2020 t/m 31 december 2023 - Beoordeling op basis van: first-come-first-serve principe (zolang er budget beschikbaar is)

	bouwkundige aanpassingen; of 3) de kosten gerekend door de warmteleverancier voor het aansluiten van de woning op het warmtenet.		minimaal 3 maanden verhuurd Gemengde Vve of verhuurder (woningcorporaties, institutionele beleggers, zakelijke en particuliere verhuurders)	subsidieaanvragen voor woningen die al op een warmtenet zijn aangesloten. - Subsidiebedrag: maximaal €5.000 per huurwoning.	
Stimuleringsregeling Duurzame Energietransitie (SDE ++)	De SDE++ regeling biedt kansen voor bedrijven, die investeren in een beter klimaat en CO₂-besparende technieken. De subsidie is een stimuleringsregeling met (meerjarige) exploitatiesubsidies, die zijn bedoeld als vergoeding voor de 'onrendabele top' van de betreffende techniek. Een belangrijk uitgangspunt in de SDE++ is de rangschikking op basis van verwachte subsidie per vermeden ton CO₂-emissies. De SDE++ biedt subsidie voor de inzet van technieken voor de opwekking van hernieuwbare energie en van andere CO₂-verlagende technieken. Categorieën (2021) zijn onder andere: - Hernieuwbare elektriciteit (o.a. zon, wind, waterkracht)	Doelgroep: Bedrijven en non-profit instellingen (Rijksoverheid is uitgesloten). Alleen de beoogd producent van hernieuwbare energie kan SDE++-subsidie aanvragen. - Subsidiënt: RVO (link)	- Enkele kenmerken/eisen aanvraag: ○ De SDE++-subsidie is bedoeld voor bedrijven en (non-) profitinstellingen die hernieuwbare energie (gaan) produceren of CO₂-reducerende technieken toepassen. Alleen de beoogde producent kan SDE++-subsidie aanvragen. ○ Bij meerdere categorieën is het verplicht om een haalbaarheidsstudie met een exploitatieberekening van het project als bijlage bij uw subsidieaanvraag toe te voegen. ○ Per categorie 1 aanvraag. Meestal zijn voor de productie-installatie 1 of meer vergunningen vereist.	- Budget: €13 miljard in 2022 -Subsidiebedrag: subsidie intensiteit hangt af van de hoeveelheid vermeden CO₂-uitstoot	28 juni 2022 t/m 6 oktober 2022. Beoordeling op basis van: openstellingsronde. Bij overschrijving rangschikking op subsidiebehoefte en euro per ton CO₂. Mocht dit gelijk zijn, loting.

- Hernieuwbare warmte (o.a. Biomassa, geothermie, zonthermie)
- Hernieuwbaar gas (biomassa)
- CO₂-arme warmte (o.a. aquathermie, restwarmte)
- CO₂-arme productie (o.a. waterstof door elektrolyse)

Energie-investeringsaftrek (EIA)	Met de EIA wil de overheid bedrijven helpen met het besparen van energie en het toepassen van duurzame energie. Om in aanmerking te komen voor het belastingvoordeel moet een geplande investering een energievoordeel opleveren. Een belangrijke randvoorwaarde is dat de organisatie winst maakt of in de komende jaren winst verwacht te maken. Er zijn twee soorten kosten binnen de EIA: ○ Aanschafkosten (kosten voor aanschaf bedrijfsmiddel); Voortbrengingskosten (voor de inzet van eigen personeel, materialen uit eigen magazijn en werkzaamheden onder uw regie, uitgevoerd door derden).	- Doelgroep: Inkomsten- of vennootschapsbelastingplichtige ondernemers. Ook een overheidsonderneming, stichting of vereniging kan gebruikmaken van deze regeling als die vennootschapsbelastingplichtig is - Subsiënt: RVO (link)	- Enkele kenmerken/eisen aanvraag: ○ De aanvrager is een ondernemer of overheidsonderneming die vennootschapsbelasting (VpB) betaalt ○ De investering wordt gedaan in bedrijfsmiddelen die op de Energijijst staan. ○ Het bedrijfsmiddel voldoet aan de eisen op de Energijijst. ○ De organisatie maakt winst of verwacht in de komende jaren winst te maken. U vraagt de EIA aan binnen drie maanden na het geven van de opdracht.	- Budget: €149 miljoen in 2022 - Subsidiebedrag: percentage van de investering (netto ruim 11% van de investeringskosten)	- Doorlopend - Beoordeling op basis van: first-come-first-serve principe (zolang er budget beschikbaar is)
Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie (DEI +)	De DEI+ geldt voor pilotprojecten en demonstratieprojecten waarin wordt geïnvesteerd in	- Doelgroep: Een investeerder die eigenaar is en blijft van hetgeen waarin wordt	- Enkele kenmerken/eisen aanvraag:	- Budget: €58,6 miljoen voor alle thema's behalve aardgasloze wijken.	- 1 april 2022 – 4 oktober 2022 voor alle thema's

hernieuwbare energie en energie-innovatie. Het doel van de DEI+ is het stimuleren van CO₂-emissiereductie. De projecten moeten innovatief zijn, er moet een goed herhalingspotentieel zijn en er moet duidelijke beschreven/onderbouwd worden hoe de technologie bijdraagt aan economische (groene) groei.

geïnvesteed. Hij/zij heeft het energetisch en financieel voordeel van de besparing.
- Subsiënt: RVO ([link](#))

- Het project is een pilot- of demonstratieproject in de zin van de regeling
- Voor de projecten geldt een looptijd van maximaal 4 jaar.
- Voldoende vertrouwen, dat de betrokkenen de capaciteiten hebben om het project uit te voeren.
- Voldoende vertrouwen in de technische of economische haalbaarheid van het project.
- Goede slaagkansen van de innovatie in de Nederlandse markt en maatschappij

Voldoende sprake van vernieuwing ten opzichte van de huidige stand van de techniek

- Er is een apart en aanvullend budget van €9 miljoen voor aardgasloze wijken.
- Subsidiebedrag: afhankelijk van het soort project en thema. Maximaal €15 miljoen voor generieke thema's, maximaal €9 miljoen voor aardgasloze woningen/wijken/gebouwen

behalve aardgasloze wijken DEI+ thema's

1 april 2022 – 10 januari 2023 voor aardgasloze woningen, wijken en gebouwen

- Beoordeling op basis van: first-come-first-serve principe (zolang er budget beschikbaar is)

Investeringsubsidie duurzame energie (ISDE)	De ISDE-regeling is een tegemoetkoming bij de aankoop van zonneboilers en warmtepompen met als doel het stimuleren van de productie van duurzame energie door middel van met name relatief kleine productie-installaties. Met deze regeling stimuleert de Rijksoverheid Nederlandse huishoudens en bedrijven om minder gas maar meer duurzame	- Doelgroep: particulieren, zakelijke gebruikers (bedrijven, woningcorporaties, vereniging of overheid), particuliere commerciële verhuurders en fabrikanten, importeur of leveranciers. - Subsiënt: RVO (link)	- Enkele kenmerken/eisen aanvraag: ○ Woningeigenaar: tot 12 maanden na aansluiting op warmtenet/aanschaf warmtepomp kan subsidie aangevraagd worden; Zakelijk gebruiker: de subsidie moet eerst aangevraagd	Budget (2022): €228 miljoen voor zonneboilers, (hybride) warmtepompen, isolatiemaatregelen en aansluitingen op een warmtenet. €30 miljoen voor kleinschalige windturbines en zonnepanelen.	Doorlopend
--	---	--	---	--	------------

	warmte te gebruiken om op deze manier energie te besparen en de CO ₂ -uitstoot terug te brengen.		worden, voordat de gebruiker de koopovereenkomst voor het apparaat sluit;	- Subsidiebedrag: verschilt per aanvrager en maatregel	
Missiegedreven onderzoek, ontwikkeling en innovatie (MOOI)	MOOI is een subsidie voor samenwerkingsprojecten die zich richten op nieuwe, innovatieve energie-oplossingen die bijdragen aan de klimaatdoelen.	- Doelgroep: Samenwerkingsverbanden met minimaal 3 ondernemingen dat het project gaan uitvoeren.	Enkele kenmerken/eisen aanvraag: - Er is een samenwerkingsverband met minimaal 3 ondernemingen dat het project gaat uitvoeren. - Projecten moeten een omvang hebben van minimaal €2 miljoen aan kosten die in aanmerking komen voor subsidie. - De subsidie is minimaal €25.000 voor elke deelnemer De subsidie is maximaal €4 miljoen voor ieder MOOI project. Voor de gebouwde omgeving is dat maximaal €7 miljoen.	- Budget: €81.4 miljoen in 2022 verdeeld over de thema's: Mooi Elektriciteit (€21 miljoen), MOOI gebouwde omgeving (€39,4 miljoen), en MOOI industrie (€21 miljoen).	1 juli 2022 t/m 6 september 2022 met verplichte vooraanmelding voor 19 april 2022.
Subsidieregeling coöperatieve energieopwekking (SCE)	Het doel van de SCE-regeling is om nieuwe lokale initiatieven voor productie-installaties voor hernieuwbare energie door coöperaties of VvE's te ondersteunen.	- Doelgroep: coöperaties die zich richten (of mede richten) op het opwekken van hernieuwbare energie en verenigingen van eigenaars (VvE's). - Subsiënt: RVO (link)	Enkele kenmerken/eisen aanvraag: Het betreft een exploitatiesubsidie in de vorm van een bedrag per geproduceerde kWh. Het basisbedrag van het jaar waarin de subsidie wordt aangevraagd geldt voor	- Budget: €150 miljoen	- 1 maart 2022 – 1 december 2022. (er volgt jaarlijks een nieuwe openstellingsronde). - Beoordeling op basis van: first-come-first-serve principe.

			de gehele subsidieperiode van 15 jaar.		
Waddenfonds (WADDEN)	Het doel van het Waddenfonds (WADDEN) is verwerkelijking van de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap. Het waddenfonds is opgedeeld in vier hoofddoelen. Eén van de hoofddoelen richt zich op de duurzame economische ontwikkeling in het waddengebied, dan wel het gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding.	-Doelgroep: Ondernemers, stichtingen, verenigingen en lagere overheden.	Enkele kenmerken/eisen aanvraag: ○ Het project past concreet bij één van de gespecificeerde thema's ○ Looptijd 3-5 jaar ○ Min. €200.000 aan kosten.	- De maximale en minimale bijdrage wordt bepaald door het dagelijks bestuur in de subsidieregeling. Maximaal 90% van subsidiabele kosten	- 11 Januari 2022 tot 15 December 2022
Europees Fond voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)	Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) heeft als doel het stimuleren van de regionale economie. Nederland heeft vier EFRO-regio's: Noord-Nederland, Oost-Nederland, Zuid-Nederland, West-Nederland. Het zijn Europese middelen die regionaal worden weggezet.	- Doelgroep: overheden (Rijk, provincies, gemeenten) en/of bedrijfsleven - Subsiënt: regionaal bepaald. Noord-Nederland; Oost-Nederland; Zuid-Nederland; en West-Nederland (link)	Enkele kenmerken/eisen aanvraag: ○ Kenmerken zijn afhankelijk van de regionale managementautoriteit; ○ Focus op regionale ontwikkeling en regionale thema's; Het geld is vooral bedoeld voor midden- en kleinbedrijf (MKB)	- Budget: €506 miljoen voor 2021-2027 verdeeld over 4 landsdelige EFRO programma's.	1 juli 2021 t/m 31 december 2027
Europees fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF)	Het doel van het Europees fonds voor een rechtvaardige transitie, ook wel Just Transition Fund (JTF) is het ondersteunen van regio's met grote sociaal-economische uitdagingen als	- Doelgroep: Regio's met grote sociaal-economische uitdagingen als gevolg van de klimaat- en energietransitie. In	Enkele kenmerken/eisen aanvraag: ○ Alle geselecteerde regio's in Nederland stellen hun eigen regioplan op. De	- Budget: Er is €623 miljoen euro beschikbaar voor Nederland.	Het rijk dient het nationale JTF-plan op 22 maart bij de Europese commissie ter beoordeling. Het

gevolg van de klimaat- en energietransitie.

Nederland zijn er in totaal zes regio's geselecteerd.

ministeries van Economische Zaken en Sociale Zaken en Werkgelegenheid bundelt dit tot een nationaal JTF-plan.

- Er kan gemiddeld genomen maximaal 50% subsidie worden verkregen vanuit het JTF.

SNN gaat het JTF uitvoeren, naar verwachting is de openstelling in September 2022.

Subsidieregeling warmtetransitieprojecten provincie Groningen (WTPG)	Het doel van de WTPG-regeling is de het stimuleren van de uitvoering van gebiedsgerichte projecten die leiden tot het gebruik van klimaat neutrale en aardgasvrije warmte in het kader van de warmtetransitie van de gebouwde omgeving in de provincie Groningen.	- Doelgroep: Organisaties die een warmteproject binnen Groningen willen opzetten. - Subsidiënt: Nationaal programma Groningen (link)	Enkele kenmerken/eisen aanvraag: Er moet een aantoonbare betrokkenheid zijn van derde partijen bij de uitvoering van het project.	- Budget: €4 miljoen	- 18 januari 2021 t/m 31 december 2023
Fonds nieuwe doen Groningen (FNDGR)	Het FNDGR is er voor initiatieven op het gebied van leefbaarheid, zorg en energie. Het verstrekt leningen op het gebied van leefbaarheid, zorg en energie.	-Doelgroep: Bedrijven, overheden, instellingen en organisaties zoals stichtingen en coöperaties.	Enkele kenmerken/eisen aanvraag: ○ Het fonds verstrekt leningen variërend van €5000 tot €50.000 ○ De hoogte van leningen verschilt per geval. De looptijd van de lening bedraagt vijf of tien jaar.	- Budget: €50 miljoen waarvan €35 miljoen voor energie, €10 miljoen voor leefbaarheid en €5 miljoen voor zorg.	- Doorlopend.
Noorderlijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM)	De NOM streeft ernaar om de noordelijke economie te versterken door middel van financiering, acquisitie en aanjagen van projecten.	- Doelgroep: Bedrijven gevestigd in Groningen, Friesland of Drenthe.	Enkele kenmerken/eisen aanvraag: ○ fonds verstrekt achtergestelde leningen en aandelenkapitaal.	- Bijdrage varieert van €50.000 tot €2.500.000.	-Doorlopend

InvestNL	InvestNL biedt kapitaal voor ondernemers en investeringsfondsen die Nederland duurzamer en innovatiever willen maken.	- Doelgroep: Ondernemers en investeringsfondsen	Enkele kenmerken/eisen aanvraag: ○ De innovatie sluit aan bij de focusgebieden van InvestNL ○ Het betreft een levensvatbare onderneming met sterke focus op groei. ○ Er is een betrokkenheid van andere financiers.	- Bijdrage bevindt zich tussen €5 miljoen en €50 miljoen afhankelijk van de financieringsvorm.	- Doorlopend